

Turek

aa w
30845

KOPJA

TELEGRAMU SZYFROWEGO

przychodzącego

P. Jodko do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie

No 14

Konstantynopol, 24/III 1920

Otrzym. 26/III 1920 h. 11

Tracja Wschodnia ogłosiła się jako państwo niezależne i przysłała tu reprezentanta dla pertraktacji.

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA
L. Dz. 3084/5 dnia 13/IV 1920 r.
zajęz. Wydawn.

HS

Oryginał przesłano do załatwienia Wydziałowi

Kopje otrzymują do wiadomości:

D.VI.

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarze Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

52

aa. 45
3086/5

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
przychodzącego

P. Niczkowski, do Ministerjum Spraw Zagranicznych,

w Warszawie.

N.5.

Regn. 24/III - 20 r.

Otrzym. 26/III. 10 n.

W tutejszej prasie pojawiły się alarmujące pogłoski ze źródeł niemieckich o bolszewickich rozruchach w Polsce, ucieszenie rządu polskiego do Poznania. Dementowałem je natychmiast przez nasze biuro korespondencyjne.

MACYSŁAW DOWODZIMO WOJTY POLSKIM
ADJUTANTERA GENERALNA
WARSZAWA
L. Dz. 3086, dnia 13/II 1920 r.
solacz. Wydm.

1251

Oryginał przesłano do załatwienia Wydziałowi

D.V.

Kopje otrzymują do wiadomości:

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarze Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

53
PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

S. III Nr. 191.

aa 40
308/15

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
przychodzącego

P. Dwieduszynski, Do Ministerjum Spraw Zagranicznych,
w Warszawie.

No. 13.

Kopenhaga 4/IV - 20 r.
Otrzym. 3/IV - 20. 15 h. 15.

Refero No. 19.

Sytuacja niemiecka. Mianym. centralne. wystąpienia króla przy usunięciu Gabinetu w niewłaściwej chwili wywołuje położenie niezalernie poważne. Należy jest włączyć propagandy bolszewickiej i niemieckiej celem obalenia monarchii.

MINISTERSTWO WYKONAWCZO
ADJUTANTURA GOSPODARNA
WARSZAWA

L. D. 308/15 dnia 13/IV 1924 r.
Załącz. Wydział

127

Oryginał przesłano do załatwienia Wydziałowi

Kopie otrzymują do wiadomości:

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarze Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

PRUSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

57

aa 25
3090-15

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
przychodzącego

P. Michałowski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Nr.32.

Sztokholm, 22/3.1920

Otrzym. 24/3.g.16-3

Refero 10.

T a j n e ! . Interwenjowałem dzisiaj w M.S.Z. w sprawie odpowiedzi telegraficznej Claesona. Aby nie nadawać tej rzeczy charakteru...x oficjalnego i czynić hałasu; rozmawiałem nie z ministrem ani też z sekretarzem jeneralnym, ale z szefem departamentu do którego sprawy polskie należą. Przedstawiłem rzecz jak najłagodniej przyczem jednak nieoficjalnie stanowczo prosiłem by Claesona bez rozgłosu przeniesiono gdzieindziej. Mimo iż krok mój uczyniony był w formie jaknajbardziej uprzejmej i że rozmowie starałem się nadać ton zupełnie przyjacielski widziałem że baron...xx był bardzo niemile dotknięty. Szwedzi przywiązują wielką wagę do form zachowania się i obejścia ixx sami przesadzają się zazwyczaj w u-
mimo
przejmnościach to też odniosłem wrażenie, że bardzo oględnego sposobu traktowania sprawy z mojej strony baron L. wcale jej lekko nie wziął. Kilkakrotnie dawał wyraz swemu zdumieniu i był niemal przerażony zachowaniem się Claesona. Ze swymi przełożonymi pomówi i poda mi niebawem ich opinię i odpowiedź.

aa

x wyraz nieczytelny.
xx nazwisko nieczytelne.

MINISTERSTWO WÓJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 3090-15 dnia 13/IV 1920 r.
seks. Wydm.

Z.C.

Oryginał przesłano do załatwienia Wydziałowi D.IV.

Kopje otrzymują do wiadomości:

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarze Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

55

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

KOPJA

TELEGRAMU SZYFROWEGO

przychodzącego

Ks. Lubomirski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Waszyngton, 22/3.1920

Warszawa, 25/3.g.13

Wczoraj otrzymaliśmy niezmiernie ostrą notę rządu amerykańskiego zarzucającą wrogi stosunek rządu polskiego do firm amerykańskich. Nota stwierdza, że Amerykanie oddawna skarżyli się na wrogi i arbitralny stosunek różnych agend państwowych. Tomaszono to brakiem organizacji państwowej. Stało się powiększanie się tych faktów upoważnia rząd amerykański do twierdzenia, że rząd polski sankcjonuje politykę wrogości względem amerykańskich przedsiębiorstw. Nota przykładowo wymienia primo: że "American express company" i innym bankom odmówiono pozwolenia założenia filji na zasadzie obowiązującego jakoby prawa rosyjskiego. Secundo: uniemożliwiono Amerykanom eksport przez odmówienie rejestrowania towarzystw amerykańskich, powołując się na konieczność podobnych praw dla polskich firm w Ameryce chociaż cudzoziemcom jest to w Polsce dozwolone, tertio: komitet amerykański wyraża zdziwienie, że powyższe utrudnienia są czynione wbrew stałemu zachęcaniu przez Przedstawicielstwo Polskie Amerykanów do nawiązania stosunków przemysłowych, eksportowych, bankowych. Rząd amerykański zwraca uwagę na nastroje jakie wywołują skargi powracających Amerykanów na wrogi zarządzenia. Nota dodaje, że Amerykanie nie domagają się specjalnych przywilejów, żądają tylko zrównania z innymi cudzoziemcami. Nota zaznacza niebezpieczeństwo powyższej sytuacji i wyraża nadzieję, że Polska stanie w obronie legalnych praw Amerykanów pragnących ustalić zdrowe stosunki handlowe korzystne dla obu państw. W ustnych objaśnieniach, opartych na nocie Wilsona w Amerykańskim Ministerjum Spraw Zagranicznych nadmienione o niezmiernym rozgoryczeniu Wilsona, twierdzącego, że sedziennie autorytet jego jest poniżany i stosunki stają się wprost niemożliwe. Gibson skarży się

Oryginał przesłano do załatwienia Wydziałowi A.V.

Kopje otrzymują do wiadomości:

- z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarz Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Generalny.
- z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

KOPIA

głównie na Ministerstwo Skarbu. Dodane ustnie, że taki stan rzeczy

musi wywołać ochłodzenie stosunków oraz odbije się ujemnie na w-

dziękujemy nam kredyty i pożyczki. Na razie potwierdzamy od-

biór noty i warzywny zapewnienie przyjaznych intencji rządu wzglę-

dem Ameryki i jej obywateli, a odkażamy merytoryczną odpowiedź

do czasu otrzymania instrukcji, oraz materiału dowodowego i sta-

tystycznego. Rząd naciska na spieszność i doniesienie sprawy, gdyż

obecnie na nastąpić podział uchwalonych przez Kongres pięciu mi-

lionów bezek mała kłótnia skąd Polska mogłaby dostać komisję

konieczne 150,000 ton.

WARSZAWA
L. Dz. 3095, dnia 14/17 1926 r.

Z.C.

2 a 65
3095
75

KOPJA

TELEGRAMU SZYFROWEGO

przychodzącego

Ks. Lubomirski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Nr.61.

Waszyngton, 24/3.20

Otrzym. 26/3.1920 2.

20-go marca otrzymało poselstwo notę Stanów Zjednoczonych, którą przesłaliśmy depeszą Nr.59. Nota zarzuca wrogą politykę rządu polskiego do Amerykanów i ich interesów w Polsce. W potwierdzeniu odbioru, odkładając merytoryczną odpowiedź do czasu otrzymania instrukcji zaznaczyliśmy, że sprawa oparta na nieporozumieniu, że Polska chętnie widzi współpracę Amerykanów we wskrzeszeniu życia gospodarczego Polski. 23-go marca, wtorek o 5-tej wezwano do Departamentu Stanu Pułaskiego i oświadczone mu, że sytuacja wobec otrzymanych nowych raportów Gibsona bardziej zaostrzona, że Polk zastępca sekretarza Stanu ma dziś ogłosić komunikat lub zawiadomić prasę o naprężeniu stosunków z Polską i możliwości ekonomicznych represji w odpowiedzi na wrogi stosunek rządu polskiego do Amerykanów i nieustanne szykany. Udało się wstrzymać tę decyzję Polka na dni kilka do czasu odpowiedzi na naszą depeszę Nr.59 i obecną. Raport Gibsona odczytany Pułaskiemu częściowo, stwierdza, jakoby Minister Grabski zapowiedział uchwałą sejmową, mającą nastąpić niebawem, uniemożliwiająca zakładanie w Polsce filji banków amerykańskich; Gibson dodaje, że Kasa Pożyczkowa nie.....zalegającym od miesiąca przekazom. Gibson sądzi, jak nadmieniano ustnie, że ogół Polski przeciwstawi się rządowi w jego polityce anty-amerykańskiej skoro konflikt będzie ujawniony. Jako dotychczasowe następstwa oziębienia stosunków wywołanego raportami Gibsona cofnięto nam, jak dziś donosi Arct z Nowego Yorku, przyrzeczony nam przez Departament Stanu kredyt przewozowy na żywność, a obiecane nam 154,000 ton umniejszono do 100,000 ton. Dalsze ograniczenia nastąpią i może dojść do

Oryginał przesłano do załatwienia Wydziałowi A.V.

Kopie otrzymują do wiadomości:

- z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarze Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

58

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
przychodzącego

Ks. Lubomirski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Nr. 65.

Waszyngton, 27/3.1920.

Otr. 29/3.1920.g.10.

Dla Ministra Śliwińskiego od Arcta.

Poselstwo otrzymało ostrą notę w sprawie szykan i utrudnień robionych amerykańskimi bankami i kupcami w Polsce, może mieć bardzo silny wpływ na otrzymanie żywności, ponieważ kredyty przyznane ustnie i oparte na dobrej woli mogą być zredukowane. Sprawa ważna i pilna, proszę o interwencję. Przyznano 100,000 ton mąki, obiecane kredyty przewozowe na mąkę wstrzymane, gza ponieważ mają je dać Anglicy. Wasza depesza Nr. 29 spóźniona miesiąc, owca nie kupię. Wasza 53 oleomargaryna niema, bo czek wątpliwy, czy wobec niemożności zakupu kredytowego wykonać kontrakt Paderewski Wilson. Mogę zakupić kredytowo urządzenia dożnych chłodni oraz obrabiarki dożnych warsztatów kolejowych. Proszę depeszować decyzję.

Imię i nazwisko

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 309675 dnia 19/7 1920 r.
zob. Wydział.

Oryginał przesłano do załatwienia Wydziałowi

Kopje otrzymują do wiadomości:

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarz Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

aa 45
31005

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
przychodzącego

Hr. Sobanski, do Ministerstwa Spraw Zagranicznych,
w Warszawie.

No. 32.

Bruksela 31/III - 20 r.
Otrzym. 3/IV - 20. 10.35 h.

Kenil Huysmans prosi⁹ wizy do Polski. Wejść jechać z nim Thomas Shaw, członek parlamentu angielskiego, Renaudel, francuz, Schaper, holender, Olssen, szwed, Hubanowicz, rosyjnin i prawdopodobnie Niemiec. Chodzi o zbadanie na miejscu zarzutów o pogromach wniesionych do Biura Międzynarodówki, które mają być dyskutowane na kongresie w Genewie w końcu lipca. Huysmans powiedział mi, że za oficjalną przyczyną podróży interesuje go sprawa narodowościowa. Osobiście mam wrażenie, że pragną być w Polsce w czasie pertraktacji z bolszewikami. Proszę o instrukcję.

NAJWYŻSZE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA
L. Dz. 3100⁵ dnia 14/IV 1920 r.
zał. gen. Wydm.

128/

Oryginał przesłano do załatwienia Wydziałowi D.II.

Kopje otrzymują do wiadomości:

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarz Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

62

29375/2/5930/y. aak
31015

O d p i s
.....

Poselstwo Polskie
w Brukseli

Bruksela 22 marca 1920.

Osobiste.

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie proszę o udzielenie mi 10 dniowego urlopu od 16 kwietnia b.r. na wyjazd do Francji. Będę bardzo Panu Ministrowi obowiązany za telegraficzną odpowiedź.

Korzystam ze sposobności, by przypomnieć Panu Ministrowi sprawy swego czasu poruszone.

1-o Czy jest nadzieja uruadzenia wycieczki belgijskiej do Polski w ciągu lata. Mojem zdaniem byłby to najskuteczniejszy środek propagandy, zwłaszcza dla sfer przemysłowych i finansowych tutejszych. które coraz bardziej rynkiem polskim się interesują, nie znając jednak warunków, boją się jeszcze ciągle bolszewizmu. Tymczasem Czesi starają się przyciągnąć do siebie i muszą powiezieć z pewnym skutkiem.

2-o. czy jest nadzieja na udzielenie król wi Albertowi orderu Virtuti Militari, o czym także swego czasu pisałem

Proszę Pana Ministra przyjąć wyrazy wysokiego szacunku i poważania.

(-) W. Sobanski

Posel Rzpl. Polskiej

Do Pana Ministra Spraw Zagranicznych
w W a r s z a w i e.

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

KACIELNA NACZELNIWO WOJEK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 31015 dnia 14/2 1920 r.
.....
.....
.....

KOPJA
TELEGRAMU SZYFROWEGO
przychodzącego

Hr. Sobanski, do Ministerstwa Spraw Zagranicznych,
w Warszawie.

No. 31.

Bruksela, 31/III - 20 r.

Otrzym. 3/IV - 20. 10.35.h.

Proszę zawiadomić Ministra Kolei: Otrzymaaliśmy przez uprzejmość wyjątkową Ministerjum Kolei 20 wagonów z przewodnikami dla przewozu do Polski materjałów aptoczych, pod warunkiem, że natychmiast zostaną odesłane. Tymczasem wagony belgijskie przepadły, ofiarują inne w zamianę. Przewodnicy skarżą się na niebываłe nieporządki nasze i żądają od swoich władz ostrej interwencji. Tego rodzaju postępowanie wywoła wrazenie i uniemożliwi atocunki ekonomiczne na przyszłość. Proszę o odpowiedź telegraficzną kiedy wagony i przewodnicy będą odesłani.

AGENCJA WYKONAWCZA WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GŁÓWNA
WARSZAWA

L. Dz. 310275 dnia 14/IV 1920 r.
zajęta. Wydziel.

Q II

Wysłano nprost.

1271

Oryginał przesłano do załatwienia Wydziałowi

A.V.

Kopje otrzymują do wiadomości:

- z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarze Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

POLSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

64